Debreczen, 1898. XXV. évfolyam 271. sz. Szombat, november 19.

Előfizetési árak:
Egész évre 10.— frt
Félévre 5.— „
Negyedévre 2.50 „
Egy hóra 1.— „
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap, vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜ PÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Főpiacz, a városházzal szemben.

Hirdetések:
Egy hasábos petit soronkint 5 krjával számittatnak.

A vasember szobra.

Debreczen, november 19.

Erő volt és akarat. Kitartó a munkában, erős és határozott a végrehajtásban. Sokat tudott kérkedés nélkül. Nagy szive volt, de eszét sohasem mellőzte, ha tenni akart. Nem e világból való ember volt, mert nem akart népszerü lenni. Gyülölte a hizelgést. Megvetette a hajlongást. Az egyenes lelkeket maga mellé vette munkatársul. Kátói jellem lakott benne. Szigoru volt, de igazságos. Hajlitani nem lehetett Egy utja volt a becsület utja, egy eszméje a magyar nemzeti állam. Alkotásai erősek. Nem kisérletezett, hanem amit lángesze kohójában megérlelt, azt végrehajtotta. Pihenője nem volt. Tiz ember helyett dolgozott. Ma itt, holnap amott látták a vasut minisztert. A kényelmet nagy ur létére nem ismerte, a szalonokban szórakozni elvétve lehetett látni, mert miniszteriuméban ő volt a legbuzgóbb, a legpontosabb hivatalnok.

És ez a vasember élte delén összetört. Hatalmas szervezetét szétrombolta egy nehány napig tartó betegség. Mikor legjobban világitott fényes tehetségével, akkor a végzet kioltotta életét. Nagy tervek záródtak koporsójába. — Hatalmas esze nagy reformokkal foglalkozott, melyek nem teljesülhettek. Hirtelen jött rá az enyészet s az a nagy ember, aki válla hatalmával vaserü sziklához volt hasonló leomlott, mielőtt országjavát czélzó zseniális terveibe életet önthetett volna.

Nemzete megsiratta s családját épp ugy szeretetébe vette, mint az ő emlékezetét. Tudta, érezte, hogy egyik legjobb fiát vesztette el *Baross Gáborban*. A valódi államférfiu eszményképe volt a megboldogult, ki fényes állásának terheit többre becsülte azon előnyöknél, melyek abból származhatnak. Tudta, érezte a nemzet, hogy *Baross Gábor* mennyi tudást és szorgalmat egyesitett lelkében a nemzet javára. Nem csoda tehát, ha könnyekkel szemében állt ravatalánál, mely felett a nemzeti geniusz is sürü fátyollal takarta el bánatos arczát.

Később, mikor a nemzet kisirta könnyeit, elhatározta, hogy szobrot állit vasjellemü fiának. Közadakozásból felépitette a müvész e szobrot, melyről holnap fog lehullani a lepel. Müvész alkotta ezt lángeszével a lángészről s csak az élet hiányzik a müből, a lüktető erő, mely ott pihen a családi sirtboltban.

A magyar nemzet önmagát tisztelte meg, midőn szobrot emelt egyik igaz, hü, munkás és nagy fiának és ugyanekkor megmutatja, hogy nem hálátlan azok emlékezete iránt, kik a haza üdvét áldásos munkásságukkal müvelik.

Álljon e szobor az idők végéig s hirdesse a munka megbecsülését és azt soha nem szünő hálát, melyet e nemzet érez *Baross* Gábor iránt.

Koncz Ákos.

— **A Hentzi-ügy.** A politikai helyzetet a legujabb Hentzi-affér dominálja. Általános a nézet, hogy Krieghamner hadügyminiszter bukott ember. Fejérváry honvédelmi miniszter ugyanis a mai parlamenti beszédében kiméletes szavakban ugyan, de megrótta azt a kommentárt, a melylyel a közös hadügyminiszter a király hadparancsát kisérte. Nem tehető fel, hogy a honvédelmi miniszter ilyen nyilatkozatot tesz anélkül, hogy erre ki ne kérte volna a király beleegyezését. Annál valószinübb az a feltevés, mert közvetlenül a Ház ülése előtt a király Bánffy bárót magánkihallgatáson fogadta s e kihallgatáson feltétlenül szóba került az a nyilatkozat is, a melyet a kormány a Házban adni kénytelen lesz.

— **Az obstrukczió ellen.** Barsmegye törvényhatósági bizottsága Kazay János főispán elnöklete alatt tartott mai rendkivüli közgyülésen tárgyalás alá vette Csongrádvármegye közönségének átiratát. Az obstrukcziót elitélő több lelkes felszólalás után a közgyülés nagy többséggel magáévá tette az átiratot és hasonló szellemben feliratot intéz az országgyülés képviselőházához.

Országgyülés.

Budapest, november 18.

Csak szavazás volna napirenden. A *Barabás* Béla és az *Ivánka* Oszkár határozati javaslatai fölött kellene dönteni és pedig természetesen névszerint.

De más hirek szállonganak:

— Lesz napirendvita . . .

— A nemzeti párt valamilyen formában szóba hozza a Hentzi ügyet. Apponyin rajta van a „*beszélő köntös*“ . . .

TÁRCZA.

Dugó.

(A régi betyár-világból.)

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti tárczája. —

Irta: **Jablonczay Kálmán.**

Ezen a néven hivják azt az utszéli csárdát a debreczen—hadházi országut szelén, mely rozzant, dülledező állapotban, ormótlan kéményével az éghez látszik fohászkodni, egy kis tatarozásért, hogy legalább addig tarthassa meg szilárdabb önállóságát, mig elmeséli mindazon rémes vagy kedélyes históriákat, melyek füstös falai között a hajdani idők sorozatában megtörténtek.

Sokat tudna elmesélni az a hosszu kőoszlopos nyitott ambitus, vagy az a kis kamara, mely az épület északi részébe van épitve, nem egy üldözött betyárt mentett az meg földalatti folyosójával, mely a kamara pinczéjéből jó messzire vezetett ki.

Hej! a régi időben olyan volt ez a Dugó csárda a betyároknak, mint az igaz keresztyéneknek a menyezetes templom.

Magas dombon feküdvén, ablakából meg lehetett látni, mikor a nagyerdő alól Barcza Dani számos legényével kibukkan a hadházi országutra. Mire Barcza, hires szürke lován a pallagi határt átlépte, már akkor a betyárok a gyulahalmi pusztán vacsoráltak a zsidó árendásnál.

Vagy ha Barcza csendbiztosi furfangjával, az éj sötét leple alatt keritette körül a csárdát, hangos muzsikaszó hirdetvén, hogy a mulató ficzkók egy kicsit nagyon megfeledkeztek a külvilágról, alig zörgették meg a papirossal kifoldozott ablakot, mintha csak tulvilági fuvallat szállt volna a mécsesek lángkévéjére, oly hamar kialudtak törött cserép alkotmányukban. A betyárok meg ugy eltüntek, hogy még a nyomukat se lehetett sehol sem feltalálni.

Sokat kereste ennek a hirtelen eltünésnek nyitját a hires csendbiztos, csak hosszu évek mulva tudott rá akadni akkor is olyan formán, hogy nehány fogolylyal a csárdához érkezvén — mig a lovak megabrakolnak — a delikvenst lecsukták a pinczébe.

Induláskor egyik csendlegény érte megy a rabért, nem találja sehol, összehányják a nagy sötét pinczének minden zege-zugját, nem akadnak rá.

Végre egy nagy üres hordó, hangos kongása vonta magára figyelmüket.

A reszkető csárdás gazdával beüttették a fenekét, a nyiláson át lehetett látni azt az üreget, mely annyi sok vérengző betyárt megmentett az igazságszolgáltatás itéletétől.

Az ivószoba mestergerendáján egy tányér nagyságu fekete pont látszik még a mai napon is. Vértől származott, mutatja fenyegető szine. Az utókor csárdásai sohasem meszelték be azt a helyet, hagyományos félelemből kihagyták, mert elátkozottnak hitték azt a kezet, mely azt a foltot eltünteti onnan.

Az a vérfolt pedig — a nép hite szerint — onnan származik, hogy egy alkalommal, a hatvanas években Maczvánszky, az intelligens uri betyár, Debreczen felől repitette maga alatt habban fürödő pej lovát. A Dugó csárdához érve, találkozik egy hires zsidó uzsorással, ki halálra ijedve koszönti a rettenhetetlen Maczvánszkyt.

A betyárnak rögtön egy kis tisztességes kölcsönre volt szüksége, most az egyszer kérni és nem venni akart.

Megszólitá a zsidót, hogy adna neki becsületszóra nehány napra 100 frtot.

A zsidó az ijedtségtől, de meg inkább fösvénységtől a legkelletlenebb, sa-

Ezalatt lassan lepereg a két szavazás. Zaj nélkül, jelenetek nélkül. Száztizenkét szótöbbséggel elvetik a Barabás Béla határozati javaslatát, száztizenkilencz szóval az Ivánka Oszkárét is.

Az elnök ezután csakugyan a Ház határozatát enunciálta:

— Holnap az indemniti lesz napirenden.

S ekkor *Holló* Lajos felszólalt. Nem a napirendet vitatta, csak azt proponálta, hogy az indemniti-vita anyagából vegyék ki a Hentzi-ügyet. Ezt ő *pót-inditványnak* nevezte.

Rakovszky Istvánnak egy speciális inditványa volt:

— Holnap van a *boldogult királyné nevenapja*. Ezt a napot a Ház mindig megünnepelte; illő volna tehát, hogy a parlament most a kegyeletnek szentelje ezt a napot.

Ehhez báró Bánffy Dezső miniszterelnök minden félremagyarázás kikerülése okáért hozzájárult s csak azt kötötte ki, hogy aztán hétfőn az indemnity tárgyalása megkezdődjék. Ellenben a Holló Lajos pót-inditványát ellenezte a *miniszterelnök*, mert hiszen a szabályok értelmében az indemniti-vita keretében ugyis szóba hozhatják s fogják is hozni a Hentzi-ügyet.

A Ház többsége zajosan helyeselt.

De az öreg *Madarász* József még megpróbálta, hogy hivatkozzék a többség „átlátására.“ Mert ő azt tartja, hogy csakugyan jó volna a „felhatalmazási törvény“ megvitatásából kivenni a méreganyagot.

— Szent fájdalmamban és szenvedélyemben kiáltom felétek: Ne tagadjátok meg, ne becstelenitsétek meg a hazát!

Utána *Szentiványi* Árpád, a nemzeti párt alelnöke pártolta Holló pótinditványát.

— A ház határozatának megváltoztatása volna ez, — szólt most közbe az elnök.

— Van rá preczedens! — kiáltotta Bolgár Ferencz.

— Mindenre van preczedens, — vágott vissza az elnök. Még arra is, amit Bolgár Ferencz képviselő ur nem szeretne.

S ezután felvilágositotta a Házat, hogy a pótinditványnak még az ellenzék szempontjából sem volna haszna. Mert, ha az indemniti-vita elején a kormány nyilatkozik s az ellenzéket meg tudja nyugtatni, akkor ez a théma ugyis mindjárt el fog esni. Ha pedig nem nyugtatja meg, akkor az ellenzék ugyis tovább fog róla beszélni. De ugyanez történnék akkor is, ha külön tárgyalnák.

— Ugy van! — hangzott mindenfelől.

— Kérem tehát, vonják vissza a czéltalan pótinditványt.

— Helyes! — hangzott még az ellenzéken is.

— Vérezzen a seb tovább! — szavalta *Bartha* Miklós.

De *Holló* Lajos mégis fentartotta pótinditványát, amivel azt érte el, hogy a tulnyomó többség kénytelen volt felállani és leszavazni. De a leszavazás hamar és akadálytalanul megtörtént s az ülés bevégződött.

Ipar és gazdasági kiállitás Debreczenben.

Jelige

Hass alkoss gyarapits
S' a haza fényére derül.

K. F.

Valóban a 19 dik század legvégén ideje volna már ha az ipar, gazdaság és kertészet terén az éretségi vizsgákhoz hozzá készülnénk a vidéken is, és bemutatnók legalább magunknak az e téren eddig szerzett haladásunkat.

Ennek elérésére vagy bemutatására minden alkalmat, eszközt és áldozatot hazafiui kötelességünk felhasználni.

A mai korban már nem erővel és fegyverrel de csak is az ipar és gazdaság fejlesztésével tiporhatjuk le az ellenünk agyarkodó sárkány fejeket.

Főleg a gazdaság terén különösen Debreczenben, és vidékén egy óriási ür tátong még mindig vagyis helylyel helylyel egyes uj szőllőtelepeken és csekély kertészeten kivül jó formán mértföldekig se gyümölcsös se kertészet csak az ezer év előtt is gyakorolt buza, tengeri, árpa, rozs, azután zab, rozs, árpa, tengeri buza, és oz igy folytatódhatik a nap féljöttével és nap lementével ismét ezer évig, p. o. Kecskeméten is termelnek buzát, tengerit stb. de azon fölül csak kajszin baraczkért évente egy és fél millió forintot vételeznek be. Egyébb gyümölcsökből pedig 3 milliót.

Nálunk egy, mond egy kertészegylet létezett hajdanába, a mely hivatva lett volna százezrével tenyészteni iskolába a különbféle nemes gyümölcs fákat és a legjutányosabb árban osztogatni és terjeszteni a gazdáknak rábeszéléssel és hogy minden tanyán és uton-utfélen ültessenek nemes gyümölcs és kajszin baraczk fákat, de mikor az egylet a tevékenységhez tetöpontját elérte volna 1878/79 év telén az egész telepen az összes szép gyümölcsös teljesen kifagyott és ez a casus az egylet további tevékenységét nagyon megzsibbasztotta. A kertész egylet ujra talpra akart állani, de mielőtt czélt ért volna a kertészegyletnek legfőbb lelke és legbuzgóbb megalkotója nagyságos Simonffy Imre polgármester ur mellől a legtevékenyebb támogató pomológus-társak lassankint mind kidőltek. — Mind ezt a veszteséget pótolhatjuk még uj erők által, vagyis van reménység, hogy kertész egyletünk ujból fel fog virágozni. De visszatérve a felvett czim fonalának legombolyitásához, — azon igyekezzünk, hogy bármilyen kezdetleges módon is az ipar és gazdaság ösztönözve fejlesztésére, ipar és gazdasági csarnokokat illetve állandó kiállitási telepet teremtsünk elő és rendezzünk minden három évben legaláb helybeli és vidéki kiállitásokat, mely által alkalom és tér fog nyilni az iparosoknak és gazdáknak szorgalmuk gyümölcsét bemutathatni és elösmerésben részesüljenek, mely által az ügyesebb iparos és gazda nemcsak a puszta elösmerést vivhatja ki magának, de a közönség pártfogására és ebből kifolyólag vagyonosodásra is számithat jobban.

Ha végig tekintünk a fejlettebb államok régebbi és jelenlegi manipulációjára, azt tapasztaljuk, hogy azok már századok előtt nagy sulyt fektettek arra, hogy ipar- és termény-kiállitások ne csak a fővárosba, hanem a vidéki városokba is rendeztessenek.

Magyarországon csak 1842. évben volt Pesten az első ipar- és gazdasági kiállitás és azonkivül még háromszor volt.

Városunk mindig irányadója és utörője volt a szépnek és a jónak, a többi városok felett mindenbe.

Debreczen és közeli vidékének egyházi kiállitás rendezésére 1899. őszén épen kedvező alkalom nyilnék, a mennyiben 1900. évben a Párisba küldendő tárgyak egyrészét ki lehetne állitani.

A kiállitási hely a Nagyerdőn lenne. A főkiállitási csarnokot a „Dobos“ pavillon képezné, amely az őszi hónapokban

---

vanyu ábrázattal kaparászott kaftánjának belső zsebeibe.

Macsvánszky észrevette a tanusitott bizalmatlanságot, szelid hangon hozzá tevé, hogy inkább váltót ád, ha olyan nagyon nem bizik az adott szavában.

A zsidóban még jobban megnyilvánult a sajnálat, pénzének bizonytalan visszakapása felett; azt találta kibökkenteni, hogy ugyan mit csinálna ő a Maczvánszky váltójával.

Maczvánszky arczát setét vér futotta el a hangoztatott sérelemtől, kikapta övéből ragyogó pisztolyát, hogy a zsidót azonnal lelövi.

De meggondolta a dolgot, nem használta a gyilkos szerszámot, hanem megragadta a zsidó gallérját és betuszkolta az ivóba.

Itt aztán leültette a reszkető uzsorást a lóczára és megparancsolta neki, hogy imádkozzon, elérkezett utolsó órája.

A szerencsétlen zsidó váltig ajánlotta a 100 forintot ajándékba, becsületre stb., Maczvánszky rá sem hederitett többé, hanem éles nagy kését köszörülte az asztal sima deszkájához.

Majd ráorditott a zsidóra, — hogy imádkozás után irja meg a végrendeletét.

A végrendeletemet? ugrott fel a zsigó félig már meghalva — mit akar a tekintetes betyár ur az én végrendeletemmel?

— Ne kérdezd zsidó — hanem irjál.

Hiszen tinta — penna sincsen itt — mondá a zsidó — mindenáron egér utat keresve.

— Ne gondolj vele — mordult rá a betyár — pennát csinálok én tintát meg adsz te.

Csakupyan — Maczavszky egy tollseprőt keresett ki a sötét háttérből, abból egy tollat kihuzva egy használható irószerszámot faragott élesre fent késével.

A zsidó megdermedve várta a következendőket.

Mikor a penna készen volt megragadja a betyár a reszkető zsidó karjait, és egy erős rántással letépte rólla a köpönyeget minden ruhástól ingestől.

Ott maradt a csupasz kar teljes valóságában.

Azután az előbbi gyorsasággal — éles késével a zsidó balkarjának vastagából egy tenyérnyi darabot — a kést jó mélyen alá eresztve — kikanyaritott.

A kivágott testrészt teljes erővel feldobta a mestergerendához mely oda ragadt.

A karon ejtett mély seb azonnal meg telt friss piros vérrel.

— Tehát volt már tinta is.

Ebből irta meg a zsidó, Maczvszky diktálása után végrendeletét. — Összes össze-harácsolt vagyonát a szegényeknek hagyta, végrendelet végrehajtóul a községi főjegyzőt nevezve meg.

Midőn kész volt a végrendelet, imádkoznia kellett még a zsidónak egy utolsót, annak elhangzása után főbe lőtte mint egy kóbori kutyát.

Nem vett el tőle egyebet, csak a vérrel irott végrendeletet. Azt is azonnal beadta a jegyzőnek, ki annak értelmében számtalan árvát ruházott fel, és mentett meg a szenvedéstől.

A zsidó karjából kivágott husdarab sok időkön keresztül ott fityegett a mester gerendán. — Ma már csak a nyoma látszik, az idő kopása, meg az éhes legyek eltüntették onnan kiálló részeket.

* * *

Egy más alkalommal meg a Montlika fiuk hozták el a Tisza Dadai törvénybiró három deres csikóját.

Mig a gazda cselédeivel — nappal, világos délben — a hüvös házban falatozták a tésztás kását, addig ezek a fiuk kivezették a legszebb negyedfü csikókat a

ugy is üresen ásit. Nemkülönben a Dobos pavillon környékén lennének felépitve a gazdasági, kertészeti, iparos tanonczok, müvészeti, régészeti vagyis ereklye-pavillonok. Hogy a szomszédos vidéki iparosokat és gazdákat belevonjuk és tért nyissunk a lélekemelő ölelkezésre, az magától értetődik.

És végül az egész kiállitás fő rendezésére, mint a legkompetensebb és legtapintatosabb egyént, nagyságos Király Ferencz országgyülési képviselő ur becses figyelmét ünnepélyesen felhivjuk.

Ha az önképző-, sport- és müvészegyletek minden évben versenyt rendeznek, mennyivel magasztosabb ez a kiállitási eszme, ha a város anyagi jólétét és felvirágoztató gyárosok, iparosok és gazdák versenyének előmozditására törekszenek.

Polonyi Andor.

Magyar ref. templom Chicagóban.

Fényes ünnepélyt rendeztek a chicagói magyarok október 30 án a reformátió emléknapján. Ekkor szentelték föl az ujonnan épült magyar református templomot óriási közönség jelenlétében. Jelen volt az osztrák-magyar konzulátus tisztikara és vagy 30 helybeli és vidéki egylet zászlókkal és zenével.

Az istenitiszteletet megelőzőleg az egyletek impozáns körmenetet tartottak Chicagó szebb utczáin. Lobogós ingujjba, gatyába, sarkantyus czizmába öltözött paraszt és huszár uniformist viselő festői lovasbandérium haladt a menet élén, a melynek vezetője dr. Harsányi István volt. A nyalka legényeket az amerikaiak tüntető rokonszenvel fogadták, s a merre csak a menet elvonult, viszhangzott az utcza a dörgő hurrázástól. Az istentiszteletet d. e. 10 órakor kezdődött az uj templomban, melynek sugár tornyáról 6 drb egyenkint 10—10 méteres magyar és amerikai lobogót lengetett a szél. Négy magyar huszárruhában öltözött legény állott kivont karddal a templom bejáratánál.

Nemcsak az Istenháza, de még a környező utczák is megteltek ünneplő közönséggel.

A dalárda éneke után tiszt. Harsányi Sándor chicagói lelkész emelkezett hangu ünnepi beszédben kérte a jelenlevőket, hogy az egyházhoz és a magyar hazához itt a messze idegenbe még lángolóbb szivvel ragaszkodjanak, s a magyar névnek, ha a sors őket a világ másik oldalára vetette is, becsületet s dicsőséget szerezzenek mindenkor. A meghatottságtól előtörő könyeinek nem tudott paroncsolni senki sem. Csak a messze távolban élő érzi igazán, hogy milyen bübájos varázsal bir az édes magyar nyelv, és milyen leirhatlan érzelmeket költ fel a szivekben annak a nemzeti magyar lobogónak látása.

Délben 300 teritékü ebédet adott az egyház s a magyarokat velük született tósztozó kedve ezuttal sem hagyta cserben. A megjelent idegenek is számos angol köszöntőben éltették a törekvő magyarságot. Rokonszenvüknek már a templom épités alatt is sok jelét adták. Igy Charl Stolk, a világ legnagyob vasöntődéjének igazgatója, angol létére több mint 1000 frttal járult a költségekhez és még igéretet tett, hogy a közel jövőben 2—3 ezer frttal ujra megsegiti az egyházat. Este nagy nemzeti bál volt, melyben nők és fiérfiak egyaránt magyar ruhába öltöztek s e sorok irója nem egy pár angol miss ajkáról hallotta e bánatos sóhajt: Oh Istenem de boldogok is ezek a magyarok, hogy ilyen szép ruhába járhatnak!

Jellemző a magyarok áldozatkészségére is, hogy a templomi perselypénz ez ünnepen közel 500 frt volt. A templom szentelési ünnepély programmja a következő volt:

A sachicagó és környéki magyar református templom felszentelési ünnepélyének programmja:

1. Gyülekező ének: XC. zsoltár 1-sö vers;
2. Felálló ének: 37-dik dicséret 1-sö vers;
3. Nagy ének: 233-ik dicséret, 1-sö és 2-ik vers;
4. „Viharban“ — Dr. Harsányi István vezetése alatt előadja a so. chicagoi magyar dalárda.
5. Ima: Tiszt. Harsányi Sándor lelkésztől.
6. „Send out Thy light“-orgona kiséret mellett, énekli Tiszt. Harsányi Sándorné.
7. Ünnepi beszéd és ima: tartja Tiszt. Kuthy Zsolt new-yorki ev. ref. lelkész ur;
8. „Föl barátim“ — előadja a magyar dalárda.
9. A templom ünnepélyes fölszentelése, Tiszt. Csutoros Elek clevelandi ev. ref. lelkész által.
10. Fohász-orgona kiséret mellett, énekli Tiszt. Harsányi Sándorné.
11. Közének: 233. dicséret, 3-ik verse.
12. Urvacsora-osztási beszéd, tartja: Tiszt. Csámfordy Ferencz trentori ev. ref. lelkész ur.
13. Ének urvacsora-osztás közben; 167-ik dicséret.
14. Keresztelés, végzi: Tiszt. Harsányi Sándor.
15. Bezáró ének: CXXII. Zsoltár 1-sö és 2-ik verse.

Az istenitisztelelet kezdete pont 10 órakor.

A Dreyfus-ügy.

Budapest, november 19. A Havas-ügynökség az ellenkező hireszteléssel szemben jelenti, hogy a semmitőszék a titkos ügyiratokat még nem kérte el a hadügyminiszteriumtól. A semmitőszék folyosóján az az általános nézet, hogy a semmitőszék legközelebb elfogja rendelni Dreyfus hazahozatalát. A semmitőszéknél tényleg lehetetlen volna Dreyfussal táviratilag érintkeznie, mert ehhez nagyon sok és igen költséges táviratok kellenének, másrészt Dreyfusnak ezen az uton közvetitett válaszai hitelesség dolgában birói szempontból nem nyujtanak elegendő garancziát.

Páris, november 19.

A Journal jelenti, hogy Labori tegnap este levelet kapott Zurlinden tábornoktól, a melyben a tábornok megengedi neki, hogy mától kezdve érintkezhessék Picquart ezredessel.

Az Intransigeant tudni véli, hogy Mornard, a Dreyfus család ügyvédje, ki fogja eszközölni a semmitőszéknél Dreyfus hazahozatalának elrendelését.

A fellebbviteli bíróság ügyészsége azt határozta, hogy Gurbain Gohier ellen, a hadsereget támadó könyve miatt, elrendeljék a vizsgálatot.

Páris, november 19.

Esterházy könyve a Dreyfus ügyről a jövő héten fog megjelenni. A bevezetésben a következőket mondja:

Több okból teszem közzé ezeket a leleplezéseket. Először anyagi okból; nekem és gyermekeimnek élnem kell. Harminez éves szoigálat után Cavaignac megfosztott vagyonomtól: tiszti fizetésemtől és rangomtól. Vajjon kitehetem-e fiaimat és leányaimat nélkülözéseknek, vajjon a fegyelemnek ők is áldozatul essenek-e, ha már magamnak mártirságot kell elszenvednem?

Másodszor közzé teszem erkölcsi okból; nem elégedhetek meg azzal, hogy az elkövetett bünök ódiumát rám háritották, hanem elvették kardbojtomat. A meddig felebbvalóim fedeztek, addig haligattam, most azonban, midőn Cavaignacnak tetszett, hogy engem élő prédául a kutyáknak dobjon oda, nem maradhatok többé néma. Nem fogok azonban üzérkedni az állami titokkal; ezt Dreyfusnak és Picquartnak engedem át.

TÁVIRATOK.

— *A Debeczeni Ellenőr* saját tudósitójától. —

Pusztitó cyclon.

Budapest, november 17. *Tunis* északi részében erős cyclon pusztitott, amely sok ezer olajfát tépett ki. Biserta környékén számos halászbárkát ragadott el a vihar és torpedónaszádokat emelt ki a vizből. Három ember életét vesztette, sokan megsebesültek. A táviróvonalak megrongálódtak.

---

félszer alól és rápattanva, neki iramodtak a hortobagyi sikságnak.

Mire a törvénybiró uram észre vette a kárt, azok már a „Koponya“ csárdánál a margitai pusztán itták az ujvárosi kerti vinkót.

A bundás csillag alig bujt fel a Keleti ég alján, már itt jártak a monostori erdő csapásán, melynek tolvaj utai száz irányból a dugó csárdához vezetnek.

Alig érkeznek meg a csárda állásához a lótolvajok, a korcsmárosné kis szolgálója szalad hozzájok és lelkendezve kiabálja, hogy jönnek a csendlegények.

Csakugyan Hadház felől, a két fasor között lehetett látni, hogy nehány lovas vágtatva közeledik.

Na most lesz, a mi még eddig nem volt.

A csikók ki voltak állva, semhogy tovább nyargaljanak vele — legalább is a külső gutig.

A pandurok meg gyorsan közeledtek, tehát itt gyors elhatározás szükségeltetett, mert arra hogy magukat megadják, vagy a lopott csikókat visszaengedjék, egyik sem gondolt.

Végre a legöregebb Montlika fiunak, Gábornak az a hajmeresztő ötlete támadt, hogy a lovakat fel kell hajtani a padlásra.

Na még ilyet nem látott a világon senki, hogy három vad csikót a csiga lépcsőn, majd két öl magasságban a saját lábán felszállithassanak.

Ehhez is tudtak a régi betyárok.

A három testvér, a régi zsivány élet e hires matadorjai felugrottak a csikókra és vehemens erővel neki szoritották a lépcsőnek.

Elől Gábor szoritotta az almás szürkét. Reszketett a ló, mint a nyárfa levél, első lábát feltette az első lépcsőre, majd utána a másikat, azután a hátulsó soha vasat nem látott macskaköröm élességü patákkal kuszni kezdett felfelé, a menekülés biztosabb fészkébe.

Már a szürke fent van anélkül, hogy lovasa véresre sarkantyuzta volna vékonyát.

Utána a két fiatalabb testvér csinálta meg a páratlan bravouros mütétet.

A mikorra a pandurok beérkeztek a csárda udvarára, még a nyomokat is elseperte a kis szolgáló.

A csendlegények egy pohár paprapamorgó után folytatták utjokat Debreczen felé.

Nem is sejtették a csend hires őrei, hogy felettük három lopott csikó, három betyár óvatos felügyelete alatt ropogtatják a korcsmáros csöves tengerijét.

A magyarság veszedelme Pozsonyban.

Pozsony, november 19. Ma tartották meg a városi képviselő választásokat, melyen a magyarságnak majdnem összes képviselői kibuktak, — olyanok is, kik husz év óta mindig képviselők voltak. Ennek oka a magyarságnak a szinház ügyében történt állásfoglalása. Az izgatás a németajkuak részéről óriási volt ; az ujonnan beválasztottak legnagyobb része nem tud magyarul.

A borhamisitók.

Mohács, november 19. Darányinak a pécsi borhamisitók ügyében adott válaszát az egész vármegyében megnyugvással fogadták. A vendéglősök és a borfogyasztók izgatottan várják a vizsgálat befejezését és remélik, hogy a miniszterium teljes szigorral fog eljárni.

A német császár utja.

Bécs, november 19. Eddigelé sokféle kombinácziő merült arra nézve, hogy a német császári pár mely uton fog hazatérni. Pár nap előtt pozitiv alakban merül föl az a hir, hogy a hazautazás a gibraltári szoroson át, a portugáliai, franczia és hollandiai part mentén fog megtörténni. Madridban már készültek, hogy a császári párt — Cadixban való esetleges partraszállásakor — üdvözöljék ; — Párisban pedig az birlett, hogy egy franczia flotta fog Vilmos császárnak és nejének eléje menni. Egy távirat, mely ma érkezett ide Berlinből, végre megoldja a problémát.

A német császári pár Pólában fog kikötni és Ausztrián keresztül utazik haza. Ez az elhatározás meglepő és senki sem várta.

SZINHÁZ.

Szinházi müsor.

Vasárnap, november 20-án, délután *1000 év* ; este rendes helyárakkal, (bérletszünetben) : *Fekete rigó*, népszinmü. Irta ; Géczy István.

Hétfőn, november 21-én, („A“ bérletben) *Fekete rigó*, Géczy népszinmüve.

Kedden, november 22-én, („B“ bérletben) *Mozgó fényképek.*

Szerdán, november 23-án, („C“ bérletben) *Mozgó fényképek.*

Csütörtökön, november 24-én („A“ bérletben) *Mozgó fényképek.*

Pénteken, november 25-én („B“ bérletben) *Hunyadi László*, opera.

—

Mártha.

Opera 4 felvonásban. Irta : *Friedrich*. Zenéjét szerzé *Flotow*. Forditotta *Szerdahelyi*.

Az idényben tegnap este a harmadik opera került szinre, Flotow regényes, 4 felvonásos vig operája Mártha. Telt ház nézte végig Flotow bübájos, kellemes zenéjü operáját. Közönségünk mindinkább belátja, hogy az operai előadások igazi élvezetet nyujtanak s megragadja az alkalmat, hogy azoknak előadásában gyönyörködjék. Flotow operája telve van komplikált, nehéz változatokban gazdag zenerészekkel. Mindegyik dal bübájosan hangzik s valódi élvezetet nyujt, mindvégig lebilincseli a hallgatóságot. Az előadás — eltekintve egyes aprólékosabb hibáktól — egyöntetüen, preczizen ment végbe. A karmester, *Znojemszky* Gyula ismét elösmerésre méltó munkát végzett, ugy a nehéz opera betanitásával, mint dirigálásával. Hogy az opera azonban tényleg élvezhető volt, részesei ezeknek a szereplők, különösen pedig *Leopold* Franciska és *Karacs* Imre.

Leopold Franciska fényes, hatalmas hangját a Lady szerepében csillogtatta. Igazi kolarotur énekesnő, aki a nehezebb zsánerü zenedarabokban is kitünően beválik nemcsak élvezhető ezüstös hangjával, hanem zenei intelligenciájával és értelmes játékával, mely diskréten illeszkedik ugy a a könnyebb, mint a nehezebb fajtáju zenedarabok keretébe.

A kiváló énekesnő meglehet elégedve a közönség elismerésével, amely kiséri minden egyes fölléptét.

Kállay Lujza nem az ő egyéniségéhez illő szerepben kedvvel játszott és szokás szerint kedvesen és szépen énekelt. Ő neki is kijutott az elismerő tapsokból. *Karacs* Imre volt az est második kimagasló alakja. Könnyen, tisztán énekelt, habár az opera vége felé egy kis kimerültség észrevehető volt rajta, de ezt annak tudjuk be, hogy rekedtsége még hagyott nyomokat. Gyönyörü volt duettje Leopold Franciskával, de hangjának férfias ereje és tüze a nagy áriában fényeskedett. Karacs tehetsége nemcsak ének dolgában tündöklött tegnap este. Olyan játékot produkált, a melyben drámai érzéket árult el. Rokonszenvessé tudta tenni Lionelt ; szavaiban nemcsak hévség, de bensőség is volt és teljesen megértette, hogy a Lady miért szerette meg az egyszerü haszonbérlőt.

Mezey Andor elfogadhatóan énekelt és ambiczióval játszott.

*Csatár*ról már elmondottuk véleményünket. a melyet azzal bővitünk ki, hogy azon az uton halad, mely a müvészi fokig vezet.

A karok is derekasan kitettek magukért, valamint *Bartha* Istvánt is dicséret illeti a gondos rendezésért.

* **Tiszay Dezső pécsi igazgató**. *Tiszay* Dezső volt debreczeni szinigazgató, a ki az utolsó három esztendő alatt Miskolczon müködött, pályázat utján elnyerte a pécsi szinházat.

* **A jubileumi diszelőadás**. A jubileumi diszelőadás, mint azt a r.-bizottság megállapitotta, vasárnap és hétfőn lesz. A szinház igazgatósága a helyekért jelentkezők igényeit nem tudja kielégiteni. Már most a rendes helyeken felül történtek előjegyzések, ugy hogy *Komjáthy* János szinigazgató a r.-bizottsággal egyetértve elhatározta, hogy a *diszelőadást nem kétszer, hanem háromszor tartják meg*. Első előadás 26-án szombaton lesz. A második 27-én s a harmadig 28-án. A *26 ki diszelőadás müsora ugyanolyan lesz, azokkal a szereplőkkel, mint a 27 iki, vasárnapi diszelőadásé*. A 26 ki diszelőadásra előjegyzéseket a szinházi pénztárnál fogadnak el.

* **Bulyovszky Lila Debreczenben.** *Bulyovszky* Lila levelet intézett *Komlóssy* Árthurhoz, amelyben értesiti, hogy ő is eljön Debreczen és a szinészet ünnepére. Ötven évvel ezelőtt irtózatos déli időben, mint fiatal asszony jött férjével Debreczenbe, más alkalmasabb jármü hiján, szekéren. A sürün omló hó ezer apró szemét arczukba vágta a sivitó szél. Másnap diadalt aratott a debreczeni szinpadon. Ma, 50 év után, ujra másodmagával, leányával jön hozzank. Ujra diadalünnepre, amelyben, hogy azzá lett, neki is része volt.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órakor csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára irni, ha lehet porzó nélkül!

Hivatalos órák az állami anyakönyvvezetőknél Vasárnap d. e. 10—12. Többi napokon d. e. 9—12-ig, d. u. 3—6-ig.

—

— **Erzsébet napja**. Első szomoru Erzsébet napja a magyar sziveknek. Ha a hallhatatlanság, a jó lelkek emlékezete : e két hónap óta a mi ajkunkon sincs egyéb, mint az, mi történt velünk ; költők, szónokok, festők, szobrászok kisérlik a nemzet érzelmét tolmácsolni. A nép, nemzet, ország hozza filléreit, hogy emlékét megörökitse. Az ország szobrot, Pozsony templomot akar emelni. Az akadémia márványba akarja irni a jelenet, mikor Deák ravatalára koszorut helyez. Gödöllő s több város közterén kivánja mutatni a gyermek nemzedéknek : im ilyen volt porhüvelyje annak a királynénak, kit a magyar ugy szeretett s ki e rajongó szeretetre méltó volt. A gyász érzete felujult ma Magyarország Nagyasszonyának nevenapján. Debreczen kegyelettel emlékezik vissza imádott királynéjára. A gyász érzete kifejeződik este a szinházban, de kifejeződött az iskolákban is.

*

A kereskedelmi akadémia „Erzsébet királyné ünnepélye.“ Ma délelőtt 10½ órakor ment végbe a kereskedelmi akad. nagytermében szép számu válogatott közönség előtt. A müsor 11 pontot foglal magában, a Guon két számmal szerepelt, Erkel Hymnusa és Deák G : Eltávozál cz. gyászdala. Mindkettőt preczizen adták elő. Szép volt Labancz Mihály tanár emlékbeszéde Erzsébet királyné felett. Szavaltak : Klein Samu I. évf. tanuló (Ábrányi E. : A nyolczadik tőr és Geber Jenő III. évf. t. (Torkos László : Nagyasszonyunk — halva). Különösen megható volt Csapó László I. évf. tanuló, szavalta (Dömötör P. : Temetés után). Énekelt még az ifjusági énekkar és a női tanfolyam 10 növendékével vegyes kar. — Az ünnepélyt dr. Bayer Ferencz igazgató nyitotta meg egy szép beszédben s zárta be, köszönetet mondva a megjelenteknek.

*

Lélekemelő ünnepet rendezett ma a debreczeni áll. főreáliskola önképzőköre megboldogult királynénk névnapja alkalmából. *Kardos* Albert dr. emelkedett hangu megnyitója után *Bisothka* Gábor szavalta Kun Béla *Erzsébet királyné* cz. elégiáját. Majd *Lukács* József 7 osztályu tanuló lépett a szószékre s nagy hatással adta elő gondolatokban gazdag emlékbeszédét. Ezután *Weisz* Jenő nemes pátosszal szavalta Abrányi Emil „A kapuczinusok templomában“ cz. ódáját. Az ünnepen részt vett a jóhirü intézeti dalegylet is Zimmerman Gyula vezetése alatt. Előbb Chopin Gyászindulóját, majd a Hymnuszt adta elő bravurral. Az ünnepen jelen volt az egész tanári kar és az ifjuság.

Debreczen ünnepe.

A most következő hét ünnepi hete lesz Debreczennek. Nemcsak helyi, de mondhatni országos érdekü kulturális ünnep a szinészet száz éves évfordulója, mert hiszen az egész ország szinészete ennek a poros városnak a tiszta magyar talajából gyüjtött erőt s innen keltek szárnyra a magyar szinmüvészet azon legnagyobb tehetségei, a kik egy századon át megteremtői, uttörői és oszlopos erősségei a magyar szinmüvészet ma már hatalmas épületének. Az ünnepélyes alkalom a müvész- és iró-világ számos kitünőségét hozza városunkba. A rendező bizottság elnöke fölkéri a lakosságot, hogy a fekete lobogókat vonja be, mivel a nemzeti gyász külső jelzésének ideje letelt s a fekete lobogó helyett, ide érkező vendégeink tiszteletére, nemzeti szinü lobogót tüzzön ki.

— **Tisztelgés a polgármesternél**. Ma délelőtt nyujtották át Dóczi Imre középiskolai felügyelő és Kardos Albert dr. tanár Simonffy Imre kir. tanácsosnak a középiskolai tanáregyesület köszönő levelét azon fáradhatatlan buzgalomért, melyet a polgármester az egylettel szemben kifejtett. A polgármester szép szavakban köszönte meg a megemlékezést.

— **Lapunk felelős szerkesztője** a *Debreczeni Ellenőr* képviseletében Budapestre utazott, hogy jelen legyen *Baross* Gábor szobrának leleplezésénél. Ugyancsak ott holnap délután jelen lesz *Ujlaki* Antal igazgatósági taggal, lapunk főmunkatársával a V. H. O. Sz. igazgatósági ülésén, melyen fontos tárgyak kerülnek megvitatás alá. Addig, mig a szerkesztő hazajön, a lapért Ujlaki Antal lesz felelős, ki a hétfő reggeli gyors vonattal hazaérkezik.

— **Kegyeletes emlékünnepélyt** ült a „Főiskolai Enekkör“ e hó 18 án, pénteken este öt órakor, egyik nagylelkü alapitója vajnai Nagy Lajos és neje emlékére, kik még 1860-ban egy-egy ezer forinttal gyarapitották a kör alaptőkéjét. Az ügyesen összeállitott müsor első pontjául Lenz gyászéneke került sorra, precziz, kitünő előadásban. Utána Balogh Ferencz felügyelő akad. tanár igazán figyelmet megkötő beszédet mondott s végül kegyeletes szavakkal adózott a lelkes alapitóknak. A vajnai Nagy Lajos és neje féle alapitvány kamatait ez évben (6—6 frt) Makláry Papp Ernő IV. th. és Tripsó IV. jh. nyerik. A beszédet élénk éljenzéssel fogadták, mire az énekkar Hoppe R. Szerelmem cz. dalát adta elő meglepő jó felfogásban és értelmezéssel. Különösen a bass hangok kifogástalanok. Érdekes volt még Mácsai szerzeménye, Csokonai V. M. „Tartózkodó kérelem“ szövegére. A szerzőt zajos tapsokkal üdvözölték. Majd Hubertől népdalokat adtak elő, bravuros összetanulással és taktusérzéssel, a tenorhangok valósággal brilliroztak. A közönség e számot megismételtette, valamint a következőt is mely ezuttal utolsó is volt. Stojanovics Ninon cz. operájából egy igen kedves bordalt énekelt. Feltünő hangerőt volt alkalmunk itt hallani Tripsó IV. jh. karvezetőben, mit a zongora s a kórus előnyösen interpretált. A közönség éljenezve s egy jól eltöltött óra kellemes érzetével oszlott széjjel a hangverseny befejeztével.

— **A debreczeni dalegylet keleti utja.** A debreczeni dalegylet diadalmas keleti utjának mozzanait könyvben örökitették meg *Ujlaki* Antal és *Zong* János, a kik szintén résztvettek a keleti utazásban. A nyolcz-kilencz ivre terjedő könyv valószinüleg már a jövő héten kikerül a sajtó alól és bizonyára kedves emlékül szolgál mindazoknak, akik résztvettek a feledhetetlenül érdekes utazásban, vagy pedig őszintén érdeklődnek a debreczeni dalegylet pályafutása iránt. A könyv a Csokonai nyomdából kerül ki.

— **Eljegyzés.** *Kenéz* Zoltán turkevei földbirtokos eljegyezte özv. *Kenéz* Józefné született Tóth Gizella urasszonyt Budapestről.

— **Tanácsülés.** Ma délelőtt tanácsülés volt, melyen egyéb fontos ügyek mellett vadászati bérleteket intézett el a tanács *Simonffy* Imre kir. tan. polgármester elnöklésével.

— **Eljegyzés**. *Nagy* Ferencz, *Nagy* József iparos fia, eljegyezte *Ferge* Zsuzsika kisasszonyt, özv. *Ferge* Istvánné leányát.

— **A tanács és Tápai**. A belügyminiszter ma érkezett leiratában fölhivta a tanácsot, hogy Tápai Mihály ismeretes kuruzsló üzelmeit kisérje éber figyelemmel.

— **A dijnokok gyülése**. Tisztelettel felkéretnek az összes dijnok urak, a kik az egyesületben ben vannak s kik oda belépni óhajtanak, vagy csak a gyülésen részt venni akarnak, sziveskedjenek folyó hó 20 án d. e. ½ 11 órakor Márk Endre ügyvéd ur, mint a dijnok-egylet elnöke által megtartott rendkivüli közgyülésen (a Hungária II-ik em. 14. sz. ajtó) minél tömegesebben saját őrdekök szempontjából megjelenni. Tárgyak: bérház felépitése; egyleti tagon inditványai s folyó ügyek. Tisztelettel Iklódy János.

— **Zeneakadémiai hangverseny**. *Tóth* Árpád igazgató tulajdonos f. hó 24-én csütörtökön müvészestélyt rendez a Szent Anna-utcza 13. szám alatti zeneakadémiájában. Szives közremüködésüket megigérték: *Leopold* Francziska, a helybeli szinház előnyösen ismert tagja, *Tóth* Elemér gymnasiumi tanár, zongoramüvész Budapestről és P. *Nagy* Zoltán ev. ref. tanitóképezdei tanár. Közremüködnek továbbá *Asbóth* Vilma zeneakadémiai tanárnő, *Friedmann* Samu zeneakadémia tanár és *Tóth* Árpád igazgató. A változatos és szépnek igérkező müsor a napokban lesz közétéve. Belépti-jegyekül a meghivók fognak szolgálni.

— **Bünügyi végtárgyalások sorrendje**. November 22-én: Nyakas Balázsné ellen, köz okirat hamisitásért. November 23-án: Görög Miklós ellen rágalmazás vétségeért, Ungvári Imre s társa ellen sikkasztásért, Szilágyi Lajos ellen hamis esküért. November 24-én: Balla Lidia ellen lopás büntettéért. Lövi Izidor ellen sikkasztás vétségeért, Kovács Miklós ellen hatóság elleni erőszakért, Szabó Eszter ellen orgazdaság büntette. Ugyanaznap itélethirdetések. November 25-én: Nagy Lajos s társa ellen lopásért. Székely Béla ellen magánokirathamisitásért, Nagy Mihályné ellen gondatlanságból okozott sulyos testi sértésért.

— **Veszedelmes ember**. A szerencsi czukorgyár most veszi át a macsi pusztán és környékén termelt répaczukrot a gazdáktól. E czélból a macsi állomáson külön hidmérleget és mellette egy deszka bódét állitott fel. A deszkabódéban *Piacsek* Kálmán, a gyár kiküldött tisztje és egy éjjeli őr lakik. A gyárnak még 16 munkása is van a répa átvételére akik az éjjelt a bódé körül töltötték. Az események megértése végett kellett ezeket előre bocsátanunk. Tegnap reggel 5—6 óra között asszonyi sikoltásra rohant ki a bódéból a szerencsi gyár éjjeli őre. Vérlázitó jelenet tárult elibe. *Juhos* nevü vasuti őr, egy áthléta termetü roppant erejü ember *lábainál fogva* vonszolta a feleségét a vasuti vágányok felé. A boldogtalan asszony rettenetesen jajveszékelt. Segitségért kiáltozott. A gyár őre közbelépett, hogy kiszabaditsa az asszonyt a kegyetlen ember kezei közül. *Juhos* ráorditott: *Te sem élsz tovább.* Mire a feleségét elbocsátotta, ki rögtön elbujt, — maga pedig, Juhos, berohant a lakásába, honnan kevés idő mulva töltött fegyverrel jött ki. A szerencsi gyár őre ez alatt felköltötte Piacsek Kálmánt és elmondta neki a történteket. A gyári tiszt pedig egyik munkással Belányi állomási előljárónak izent. Ez sietett ki a pályaudvarra; ott már szembe jött vele Juhos, töltött fegyverrel. Juhos eszeveszetten Belányira támadt. — Kutya, nem fogsz feljelenteni! orditotta s hirtelen czélba vette Belányit. Ez közvetlen a lövés előtt félrecsapta a reá irányozott puska csövét. A következő pillanatban eldördült a lövés s a golyó az állomási előljárónak a hóna alatt sivitott el. — Belányi a czukor-répa garmadák közé menekült a dühöngő ember elől, a ki mint a tévelygő nyulat szokta a vadász, ugy kisérte lövésre kész fegyverével. Erre Piacsek is kijött a bódéból. Juhos most ő reá forditotta fegyverét, de mielőtt lőhetett volna, a gyár napszámosai reá rohantak és ártalmatlanná tették, Erős spárgával kötözték össze a két kezét, de a hatalmas erejü Juhos szétszakitotta a sokszoros madzag bilincset s alig tudták ismét megkötözni. Belányi jelentést tett az esetről az üeletvezetőségnek. Ennek folytán Boczkó Sámuel rendőrfőkapitány Deseő László h. r. fogalmazót küldte ki Macsra, az előnyomozás megejtésére. A szerencsi gyártól pedig az eset hirére Holzer Sándor intéző jött Debreczenbe.

— **A kis irigyek**. A bécsi Karl-theatherben Vosz Rikárdnak egy látványos darabjara készültek, melyhez sok gyermek szereplö kell s ezeket Jauner az iskolásleánykák közül válogatta össze. A napokban — egyik próba után — beállitott aszinház irodájába egy hat esztendős csöppség. Senki sem ismerte. Az egyik hivatalnok megszólitja:

— Mit akarsz kicsikém? Talán te is a tündérdarabhoz vagy szerződve?

— Én nem, mondja a leányka, engem a Steiner Berta és a Grazl Hermina küldött.

— Mit akar a Berta, meg a Hermina?

— Nem mernek feljönni, lent várakoznak az utczán.

— Miért nem mernek följönni?

— Kérem szépen, ők nem akarják a második és a harmadik gyermekszellemet játszani, ők az első szellemet akaják. Inkább nem is jönnek többet.

Ezzel két csomó papirlapot adott vissza, a Berta és a Hermina szerepét.

— **Dohány beváltás ideje.** A dohánybeváltás rendszzrint deczember, január és február hónapokra esik. Mivelhogy a beváltási határidőnapok sok gazdát érdekelnek, itt közöljük a Debreczen vidéki beváltási napokat ugy, amint a dohányjövedéki igazgatóság — most megállapitotta: *Debreczenben* deczember 12-től február 14-ig, *H.-Dorogon* decz. 12-től febr 27-ig, *N.-Létán* jan. 2 től febr 22-ig, *Er-Mihályfalván* jan. 2-től febr. 24-ig, *Nyiregyházán* decz 12-től febr. 14-ig, *Nyir-Bátorban* jan. 2-től febr. 27-ig.

— **A Civis Naptár megjelent** és pedig a mostani, 1899-iki évfolyam az eddigieknél is nagyobb tartalommal. Az általános szépirodalmi, közhasznu és mulattató részen kivül, különösen meggyarapodott a *Czimtár*, mely által a *Civis Naptár* a helybeliek és az idegenek nélkülözhetetlen *kalauzává* formálódik. A rendkivül csinos kiállitásu naptár ára 36 kr., bekötve 46 kr. A Debreczeni Ellenőr előfizetői ingyen kapják, éppugy az ujonnan belépők, akik a Debreczeni Ellenőrre *ez év végéig* előfizetnek.

x **Halmágyi Sámuel** *női felöltő áruházába* a *téli* ujdonságok folytotonosan érkeznek és feltünő olcsó árakban lesznek eladva.

x **??? Mit vegyünk férfiaknak Karácsonyra?** Határozottan a legalkalmasabb karácsonyi és ujévi ajándékok férfiak részére Schwartz Dániel tajtékpipa-metsző üzletében a Bika szálloda épületében kaphatók: u. m. csakis: valódi tajtékpipák és szipkák minden alakban és árban, valamint bőrből pénz-, dohány- és szivar-tárczák, séta-pálczák ezüst fogantyuval már 4 frttól kezdve, sakk- és dominójátékok a legjutányosabb árban. Kérem a n. é. közönséget, hogy monogramos és czimeres pipákat, valamint szipkákat sziveskedjenek mielőbb megrendelni, hogy kellő időben elkészülhessenek. Kiváló tisztelettel Schwartz Dániel.

Irodalom és müvészet.

* **A kataphorese gyógymód.** Ily czimmel érdekes orvosi szakkönyv jelent meg dr. Mitzger Tivadar tollából. A mü az összes ideg- és nemi betegségek gyógyi-

tásának módját ismerteti kimeritő alapossággal. A fiatal tudós, aki elismert tekintély szakmájában, legujabb munkájában a kataphorese gyógymód fejlődését, előnyeit ismerteti nagy részletességgel. A kataphoese gyógyitási módja abban áll, hogy egyes gyógyanyagok galvanikus és magnetikus villanyáramok behatása alatt jutnak a bőrön keresztül a testbe, mig a kóranyagokat ugyanezen az uton a vérből eltávolitja. Alkalmazható az a gyógykezelés ugy lokális, mint az egész szervezetre kinató módon, utóbbi esetben hydro-elektrotherapiai gyógyfürdők alapjában. Dr. Mitzger gyógyitási módjának rendkivüli előnyeit nemcsak tudományosságra való fejtegetéseivel, hanem gyakorlatában tapasztalt eredmények kimutatásával is igazolja. Dr. Mitzger kitünő magyarsággal megirt munkájának ára 2 frt 50 kr. megrendelhető intézetében: Budapest, Teréz-körut 44.

DEBRECZENI VÁROSI SZINHÁZ.

Folyószám 50. **Bérlet 42-ik sz. „C“**

Ma szombaton, 1898. évi november 19-én:

Ő Felsége, megboldogult királynénk, „Erzsébet“ névünnepén:

Alkalmi néma képlet

és

1848. Hadak utja.

Látványos szinmü.

SZEMÉLYEK.

Előjáték: 1848. Márczius 15. és Ápr. 11.

Gr. Batthyány L.	min elnök	Bartha István.
Kossuth Lajos	miniszterek	Komjáthy J.
Gr. Szechényi	miniszterek	Serfőzy Gy.
Petőfi Sandor	— — — —	Székely S.
Jókai Mór	— — — —	Csáky F.
Irinyi József	— — — —	Karacs Imre.
Vasvari Pál	— — — —	Antalfi.
Zakár Gergely, jogász	— —	Tanay F.

1849.

1-sö kép: „Az utolsó jobbágy.“ 2-ik kép: „Hadak utja.“ 3-ik kép: „A tüzpróba.“ 4-ik kép: „Diadalról-diadalra.“ 5-ik kép: „Otthon“ 6-ik kép: „A vég kezdete.“ 7-ik kép: „Fekete karacsony.“

Darkó Mózes, székely paraszt		Püspöky I.
Débor, felesége	— — —	F. Csigaházy.
György	fiaik — — —	Komjáthy.
Laczkó	fiaik — — —	Csáky F.
Eszter, György felesége	—	F. Kállay L.
Pistuka, a fiuk	— — —	Lévay Ilona.
Zakar Domokos, örm. keresk.		Sziklai M.
Kiriska, a felesége	— —	Kis Irén.
Gergely, a fiok	— — —	Tanai F.
Anikó a leanyuk	— — —	Kaposi J.
Balta János, duló biztos	—	Bartha I.
Pupa Mihok	— — — —	Rubos Árpád.
Sata, syékely paraszt legény		Antalfi.
Antes. kath. plébános	— —	Lendvai Ö
Bardócz reform lelkész	—	Csatar Győző.
Bem József, tábornok	— —	Fenyéri Mór.
Radó, székely paraszt	— —	Markovits.
Gábor Áron	— — — —	Mezei Andor
Petőfi	— — — — —	Székely.
Feri, Zakár szolgája	— —	Szentes János.
Székely őrtalló	— — —	Palfi.
Honvéd őrnagy	— — —	Karacs Imre.
Honvéd tiszt	— — — —	Antalfi.

A 6-ik képben: „Petőfi viziói“ (vándor képek).

I. „Kossuth Lajos az országgyüléseu.“ II. „Guyon a branyiczkói csatában.“ III. „Damjanics a szolnoki ütközetben.“ IV. „Perczel Szt. Tamásnál.“ V. „Klapka kirobanása.“ VI. „Budavár bevétele.

1898. „Fehér Karácsony.“ Álom.

Darkó György	— — — —	Komjáthy.
István	unokái — — —	Makrai.
Esztike	unokái — — —	F. Kallai L.
Anikó	unokái — — —	Kaposi Józsa.

Holnap vasárnap, november hó 20-án: délután 3 órakor leszállitott helyárakkal:

1000 év.

Történeti látványos szinmü.

este 7 órakor rendes helyárakkal, bérletszünetben:

A fekete rigó.

Eredeti népszinmü 3 felvonásban.

Kiadó és laptulajdonos
Csokonai nyomda- és kiadó-részvénytársaság.
Felelős szerkesztő: Koncz Ákos.
Főmunkatárs: Ujlaki Antal.

NYILT-TÉR.

Hangok a közönség köréből.

Köszönőirat Amerikából.

(Eredetiből magyarra forditva).

Tek. **Wilhelm Ferencz** gyógyszerész urnak
Neunkirchen. Alsó Ausztria.
New-York 18/V 98.

Jó uram!

1895. november 12-én oly foku rheumatismust kaptam, hogy kénytelen voltam ágyba feküdni. Nyolcz hónapig feküdtem egy helyben a nélkül, hogy megmozdulhattam volna. Testsulyom 175 lbs-ről 130 lbs-re ment vissza, jeléül ama borzasztó fájdalmaknak, melyeken évente átmentem. Kipróbáltam mindenféle gyógymódot, amit valaki csak valaha használt s melyet az orvosok kitaláltak, egészen a villamos török fürdőkig, de azért annyira nem érzém magam jobban, hogy legutolsó kezelő orvosom nem akart többé tőlem dijazást elfogadni, miután nem tudott rajtam cseppet sem segiteni. Idők multával találkoztam egy barátommal, ki figyelmeztetett engem a **Wilhelm-féle csuz és közvényellenes vértisztitó theájára** mint ami csalhatatlan szer a rheuma ellen. Én elmondtam neki, hogy mennyi mindent megpróbáltam már s kevésbé bizom ezen theában is. Ugy tetszik, hogy a sors keze müködött abban, hogy én önnek irjak s hogy éreztem, hogy van még ami engem meggyógyit. Meggyőződtem, hogy a mentő szer létezik. Nem tudom szavakban kifejezni ama rettenetes kinokat, melyeket a legutolsó 3 évben átéltem. De most ez nem háborgat többé engem s ezen pillanatban ugy érzem magam, mint aki ujjászületett s nem tudok a világnak nagyobb kincsét a **Wilhelm-féle csuz s köszvényellenes vértisztitó theánál.** Kérem önt uram, legyen szives a Wilhelm féle csuz s köszvény elleni theából nekem 12 csomaggal küldeni. Önnek a legfőbb egészséget s hosszu életet kivánva vagyok őszinte tisztelője **Gordon M. József** 179. orchard st. New-York. Egyesült-Államok. — Kapható minden gyógyszertárban. Főraktár: **Mikolovits I. gyógyszerésznél Debreczenben.**

975—9—2

143. kgy.
1898.

Hirdelmény.

H.-Hadház község tujajdonát képező 1 vendéglő és 7 korcsma épület, az 1899. év január 1-től az 190 . év deczember 31-ig tartó 3 évi időtartamra a **f. év november hó 27-én delelőtt 10 órakor** a község házánál tartandó nyilvános árverésen haszonbérbe fognak kiadatni, amikorra az árverelni kivánók azzal hivatnak meg, hogy az árverési feltételek a közigazgatási jegyzői irodában a hivatalos órák alatt bárki által megtekinthetők.

Kelt H.-Hadház, 1898. november 15.

Sinay János főjegyző. **Bede Gergely** főbiró.

1038 3—3

Homoki sima szőlővessző eladás.

Méltóságos Gróf Degenfeld József és dr. Balkányi Miklós urak debreczeni minaszőlőtelepéről.

Olasz-Rizling, Kövi-Dinka, Zöld-Sylváni, Ezerjó, Nagy-Burgundi, Kadarka, Oporto és Cassellas peronospora mentes fajtiszta 60 cm. hosszu, ősziszedésü sima szőlővessző eladó.

Bővebb felvilágositást ad az eladással megbizott

Kubinyi Lajos,
Debreczen, Kossuth-utcza 32. sz.

Nagy hurkaestély!

Van szerencsém tudatni a nagyérdemü közönséggel, hogy a már régebben fennálló, jóhirnevü Nagy-Csapó utczai vendéglőmben ma **folyó hó 19-én azaz szombaton** estve, jó és magyarosan készitett **hurkaestélyt** rendezek, ahol is állandóan kitünő és tisztán kezelt

Érmelléki ó- és martinkai uj-borokat

mérek, magyaros konyhámból pedig ugy helyben mint házhoz vitetve izletes ételekkel szolgálok.

A nagyérdemü közönség becses pártfogását továbbra is kérve

maradok tisztelettel

Törő Imre,
vendéglős.

683—1—1

Uri lakások

1899. május 1-től

Kossuth-utcza elején 9. szám alatt udvari emeleti 5 szobás lakás kényelmes mellékhelyiségekkel, külön mosóházzal, külön cselédlépcsővel, jóvizü kúttal;

Kossuth-utcza elején 13. szám alatt utczai hat szobás emeleti lakás szép előszobával és kényelmes mellékhelyiségekkel, mosóházzal, külön cseléd-lépcsővel, jóvizü kúttal;

—

Kossuth-utcza 26. szám alatt két különálló lakás mindegyik 4 szobával és mellékhelyiségekkel, mindegyikhez külön házikert terrásszal az épület előtt virágos udvarkert, az udvarban jóvizü kút és mosóház

kiadók.

Értekezhetni

Kardos László

Kossuth-utczai üzletében.

Hatóságilag engedélyezett végkiárulás.

Tisztelettel tudatjuk a n. é. közönséggel, hogy **szabóüzletünk**

kész férfi- és gyermekruha-áruosztályát

feloszlatjuk s meglevő nagy készletünket

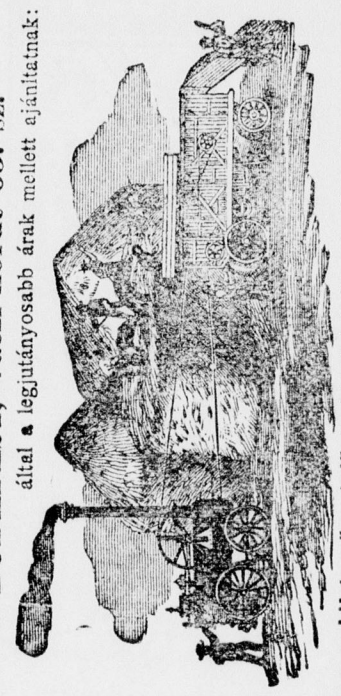
igen jutányos áron

véglegesen kiáruljuk s ezzel módot nyujtunk a t. közönségnek, hogy szükségletét nálunk igen olcsón beszerezhesse, mert egész kész férfi- és gyermekruhaáru raktárunkat véglegesen és teljesen ki fogjuk árusitani.

878 Teljes tisztelettel ***Szedlák és Vámos.***

889—20—16

CLAYTON & SHUTTLEWORTH mezőgazdasági gépgyárosok
BUDAPEST, Váczi-körút 63. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek 2½ egész 12 lóerőig, szalma-kazanozók, tovább járgány-cséplőgépek, here-cséplők, tisztító-rostá, konkolyozók, kuszáló- és aratógépek, szénagyüjtők,

„COLUMBIA-DRILL"

legjobb szorvetőgépek, boronák, szecskavágók, répavágók, kukoricamorzsolók, darálók, őrlő-malmok, egyetemes aczélekék, két- és háromvasekék és mindenféle egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Képviseleti és „bizományi raktár:
Bauer és Társa czégnél Debreczenben
II. Péterfia-utcza 73. sz. alatt. 917—14—4

Köszönetnyilvánitás.

Ő Fensége Salvator Lipót főherczeg udvarmesteri hivatala.

Általános Asbestáru-gyár.

Ő császári és királyi Fensége Salvator Lipót főherczeg **rendkivül meg van elégedve** az asbesttalppal bélelt czipőkkel. Ő Fensége hosszabb gyalog kiránduláson használta e czipőket és érezte, hogy lábai nem fáradtak ugy el, mint más közönséges czipőknél. Küldök egy pár vadász-czipőt, hogy annak a mintájára készitsenek másikat asbesttalpbéléssel, ugyanannál a czipésznél s aztán küldjék ide.

Hiszuk, hogy e vadászczipők ép oly jók lesznek és ép oly megfelelők, a mint megfelelők voltak a szalonczipők.

Zágráb, 1898. julius hó 8-án. **KRAHL**, huszárkapitány.

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási biróság elnöke, a következőket irja:

Tisztelt Doktor ur!

Az asbestbetétü czipők kitünőknek bizonyultak, szilárdan és puhán járok; megszünt minden lábfájásom, ugy hogy — azt hiszem — lábbajom semmi további orvoslást nem igényel.

Szives tanácsát köszöni

Dánozon, 1897. évi szeptember 17-én. tisztelő hive
WEKERLE SÁNDOR.

Nincs többé lábfájás.

Óvjuk lábainkat hidegtől, nedvességtől és meghüléstől.

Sem tyukszem, sem izzadós láb, sem bőrkeményedés, sem lábdaganat, sem lábégés.

Rövid idei viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki czipőjét dr. Hőgyes-féle, az egész világon szabadalmazott asbesttalpbéléssel látja el.

Kettősvastagságu **1** frt **20** kr., egyszerü **60** kr., homoktalp **40** kr.

gyermekeknek fele.

Az asbesttalpbélés kitünőségét bizonyitja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22.500 pár szállittatott.

Szétküldés csakis utánvéttel, vagy a pénz előlegos beküldése mellett. Felvilágositások, prospektusok és köszönetnyilvánitások ingyeni.

Viszonteladóknak megfelelő árengedmény.

Általános asbestáru-gyár betéti társaság Budapest, VI. Sziv-utcza 10. sz.

979—50—33

A NAGY KRACH!

New-York és London nem kiméltek meg az európai szárazföldet és ezért egy nagy ezüstáru gyár indittatva érezte magát, hogy az egész készletet csak a munkaerő egy kis kárpótlása ellenében eladja. Én meghatalmazva vagyok ezen megbizást teljesiteni. Én tehát bárkinek megküldöm a következő tárgyakat pusztán a kárpótlásért, **6 frt 60 krért**; és pedig:

6 drb finom asztali kést, valódi angol pengével
6 „ amerikai szab. ezüst villát egy drbból,
6 „ „ „ „ evőkanalat,
12 „ „ „ „ kávéskanalat,
1 „ „ „ „ levesmerőt,
1 „ „ „ „ tejmerőt,
2 „ „ „ „ tojás-serleget,
6 „ angol Viktória-tálczát
2 „ igen hatásos gyertyatartót,
1 „ teaszürőt,
1 „ finom czukorporzót,

44 drb összesen 6 frt 60 kr.

Mind e fenti 44 tárgy előbb 40 frtba került és most csak **6 frt 60 kr.** minimális áron kapható. Az amerikai szabad. ezüt 1 kivülbelül fehér fém, mely ezüst szinét 25 esztendeig is megtartja, a miért szavatoltatik. Legjobb bizonyiték, hogy ezen hirdetés

nem csalás

kötelezem magam itt,a nyilvánosság előtt bárkinek kinek az áru nem tetszik, a pénzt visszaadni és senki sem mulassza el azt a kedvező alkalmat, hogy ezen diszes garniturát megszerezze, mely gyönyörü

karácsonyi és ujévi ajándékul

továbbá minden jobb háztartásban kiválóan alkalmas. Egyes egyedül kapható

HIRSCHBERG A.-nál

az egy. amerik. szab. ezüstgyárak főügynöksége.

WIEN, II., Rembrandstrasse 19/9. Telef. 71114.

Szétküldés a vidékre utánvéttel, vagy az összeg előzetes beküldése ellenében.

Ehhez tisztitó por 10 kr.

Valódi csak az oldalt látható védjeggyel (egészségifém).

Kivonat az elismerő levelekből:

A küldeményt megkaptam és igen meg vagyok elégedve, kérek még egy küldeményt 6 frt 60 krért.

Kolozsvár, Nagym. Bánffy bárónő.

A küldeményt megkaptam és azzal nagyon meg vagyok elégedve.

Gáad, Magyarország, 1898. szept. 1.

Chotek-Gudenus C. grófné.

A mintával nagyon meg vagyok elégedve és kérem az egész összeállitást.

Sopron, 998—0—4 Marschall bárónő.

---

500 forintot

fizetek annak, ki a **Bartilla fog-vizének** használata mellett, üvegje **35 kr.**, valaha ismét fogfájást kap vagy a szája büzlik. (Csomagolásért külön 10 kr.) **A Bartilla's Erben, (E. Winkler) Wien**, 19/1. Sommergasse 1. Kérjünk határozottan mindenütt **Bartilla-féle fog-vizet.** (Hamisitványok följelentői **jól** dijaztatnak.

Oly helyekre, hol nem kapható, **bérmentve** küldök 7 üveget 2 frt 60 krért, 16 drbot 4 frt 50 krért. Kapható **Debreczenben**: **Mihálovits István** gyógyszerésznél; — **Nagyváradon**: Wachsmann Albert droguistánál, Fő uteza. 993—6—3

Asthma,

Mellbetegség

ugymint köhögés a *légzőszervek* mindennemü hurutos betegségénél, nemkülönben a *torok, tüdő*, továbbá *lélegzetnehézségek, keskenymellüség, asthma, elnyálkásodás, hökhurut, fojtóköh, rekedtség, csiklandozás a torokban* — fejlődő *tuberculosis* a leggyorsabban és a legbiztosabban távolittatnak el a már évek óta legjobb hirnévnek örvendő, orvosi előirás szerint készitett és orvosok által ajánlott: Szt.-György teával, 1 csomag 50 kr. és a hozzá tartozó Szent György hurut-por 1 doboz 50 kr., pontos orvosi használati utasitással együtt. Keveseb mint két csomag nem küldetik szét.

Eredmény pár nappal a használat után észlelhető.

Csomagolás- és szállitólevlért 20 krral több fizetendő. A pénz előleges beküldése (postautalványon) megkivántatik Megrendelések csak egyenesen a *szt.-György gyógyszertárból Bécs V./2. Wimmergasse 33.*

Kérem a hirdetést kivágni és eltenni.

Hatóságilag engedélyezett végkiárulás.

NŐI DIVATÁRU és FELÖLTŐ ÜZLETEMET

végképen megszüntetem, a végett a még raktáromon levő ujonnan érkezett nagymennyiségü **divatárukat, felöltőket és bundákat** a mai naptól kezdve minden elfogadható áron végképen kiárusitom. Ajánlom ezen kedvező olcsó bevásárlási alkalmat a tisztelt közönség figyelmébe.

ROTT L.

Debreczen, Főpiacz.

Hatóságilag engedélyezett végkiárulás!

Raktáron vannak fekete és szines ruhakelmék és selymek, flanell, kazán és mosó velezek. Karton, batist és atlasz-szatinok, posztó, berliner és selyemkendők, ágy- és asztalteritők, Szatin és atlaszpaplanok, vászon és sifonáruk, plüsch, bársony valamint **különböző ruhadiszek és hozzávalók.** Női és gyermekfelöltők, plüsch-kabátok, szőrmegallérok és bundák dus választékban **feltünő olcsó árban.**

ROTT L. Debreczen, Főpiacz.

RONCEGNO

legerősebb természetes

arzénikus és vastartalmu ásványviz

a legelső orvosi tekintélyek által ajánlva és használandó orvosi utasitás szerint:

Anämia, chlorose, bőr-, ideg és női bajoknál, moosárláz stb.

Az ivó-kura egész éven át használtatik.

Raktárak minden ásványvizkereskedésben és gyógyszertárban.

PAULA-VIZ. P

A **A legjobb gyógyviz gyomor-, bél-, vese-, alhasi bántalmaknál, női és bőrbetegségek ellen.** Számos előkelő orvos által ajánlva. Kiváló jó hatásu **főfájás émelygés és felhőföges** ellen, nemkülömben **aranyérképződés** megakadályozására. **A keserü-vizek hatásával** azon **előnyt** egyesiti, hogy A

nem keserü,

hanem

U **kellemes izü.** U

1 drb literes üveg ára **25 kr.** 25 drb literes üveg rekeszben utánvéttel, vagy előleges pénzbeküldés ellenében **6 frt.**

Bérmentesen bármelyik vasuti állomásho szállitva.

Viszonteladásitónak árengedmény stb.

Megrendelhető mindenütt és a

L **PAULA** L

gyógyforrás részvény-társaság központ irodájában.

Budapesten, VII., Erzsébet-körut 58.

A *Debreczeni képviselet és főelárusitó* A

Huszár Károly.

MINDEN SORSJEGY MIND A 6 HUZÁSRA JÁTSZIK

6 HUZÁS **UJSÁGIRÓK SORSJÁTÉKA** 6 HUZÁS

FŐNYEREMÉNY **100.000 KORONA** ÉRT.

5 à 20.000 KORONA STB. STB.

A NYEREMÉNYTÁRGYAKAT KIVÁNATRA 20% LEVONÁSSAL KÉSZPÉNZBEN VISSZAVÁSÁROLJA A VÁLLALAT.

EGY SORSJEGY ÁRA 1 KORONA

Huzás már 1899. január hó 4-én.

Sorsjegyeket ajánl:

Szent-Királyi Tivadar és Katz Jakab

Debreczen.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Linimentum Capsici compos.

Ezen hirneves háziszer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbizható, **fájdalomcsillapitó bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tagszaggatásnál és meghüléseknél** és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem **igazi népszerü háziszer,** melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszertárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél **Budapesten.** Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékü utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni,** az minden egyes üveget „**Horgony**“ védjegy és Richter czégjegyzés nélkül mint **nem valódit** utasitsa vissza.

Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállitók, **Rudolstadt** (Thüringia).

A ki **Epilepsiában** (eskór-, görcsök- és más ideges állapotokban) szenved, kérjen arról szóló füzeteket. Kivánatra ingyen és bérmentve megküldi a *Schwanen-Apotheke, Frankfurt a. M.*

981 52 12

„Csokonai“ nyomda és kiadó r.-t. nyomása. 1898.